

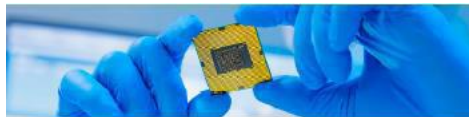
# Κλάδοι έντασης ΔΔΙ και οικονομικές επιδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Έκθεση ανάλυσης σε επίπεδο κλάδων, τέταρτη έκδοση

Οκτώβριος 2022

Περίληψη

Κοινό έργο του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης



## **Κοινή ομάδα έργου**

### **ΕUIPO**

Nathan Wajzman, Επικεφαλής  
Οικονομολόγος

Michał Kazimierczak, Οικονομολόγος

Carolina Arias Burgos, Οικονομολόγος

Francisco García Valero, Οικονομολόγος

### **ΕΓΔΕ**

Yann Ménière, Επικεφαλής  
Οικονομολόγος

Ilja Rudyk, Οικονομολόγος

## **Ευχαριστίες**

Οι συντάκτες εκφράζουν τις ευχαριστίες τους στην Mariana Kagerona, πρόεδρο του Αυστριακού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, στον Sam Brand, United Kingdom Intellectual Property Office [Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας του Ηνωμένου Βασιλείου] και στον καθηγητή Ahmed Bounfour, Université Paris-Saclay, για τα σχόλια που διατύπωσαν επί του σχεδίου έκθεσης.

## Περίληψη

### a. Κύρια πορίσματα<sup>1</sup>

- Σήμερα, στην οικονομία της ΕΕ εντοπίζονται 357 κλάδοι έντασης ΔΔΙ έναντι 353 που είχαν εντοπιστεί στην προηγούμενη μελέτη (2019). Οι 229 (64%) από αυτούς είναι κλάδοι έντασης άνω του ενός ΔΔΙ.
- Οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ δημιούργησαν το 29,7% του συνόλου των θέσεων εργασίας στην ΕΕ κατά την περίοδο 2017–2019, ποσοστό μεγαλύτερο του 28,9% της περιόδου 2014–2016 (πραγματοποιήθηκε προσαρμογή όσον αφορά τις μικρές μεθοδολογικές διαφορές μεταξύ των μελετών). Κατά μέσον όρο για τη συγκεκριμένη περίοδο, οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ απασχόλησαν πάνω από 61 εκατομμύρια άτομα στην ΕΕ και δημιούργησαν άλλες 20 εκατομμύρια θέσεις σε κλάδους που προμηθεύουν αγαθά και υπηρεσίες στους κλάδους έντασης ΔΔΙ. Εάν ληφθούν υπόψη και οι έμμεσες θέσεις εργασίας, ο συνολικός αριθμός των σχετικών με τα ΔΔΙ θέσεων εργασίας ανέρχεται στα 82 εκατομμύρια (39,4%).
- Κατά την ίδια επίσης περίοδο, στους κλάδους έντασης ΔΔΙ αντιστοιχούσε ποσοστό άνω του 47% της ετήσιας συνολικής οικονομικής δραστηριότητας (ΑΕΠ) της ΕΕ, ύψους 6,4 τρισεκατομμυρίων ευρώ. Οι κλάδοι αυτοί αντιπροσωπεύουν επίσης το μεγαλύτερο μέρος των εμπορικών συναλλαγών της ΕΕ με τον υπόλοιπο κόσμο και παρήγαγαν εμπορικό πλεόνασμα ύψους 224 δισεκατομμυρίων ευρώ, το οποίο συνέβαλε ώστε να διατηρείται γενικά ισοσκελισμένο το ισοζύγιο εξωτερικού εμπορίου της ΕΕ.
- Η συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ είναι σημαντική. Οι κλάδοι αυτοί αντιπροσωπεύουν πάνω από το 75% των ενδοκοινοτικών συναλλαγών. Ενώ χώρες όπως η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία και οι Κάτω Χώρες πρωτοπορούν όσον αφορά τη δημιουργία νέων ΔΔΙ, άλλες χώρες, μεταξύ άλλων η Εσθονία, η Ουγγαρία και η Πολωνία, αντλούν επίσης σημαντικά οφέλη από τις θέσεις εργασίας που δημιουργούνται σε αυτές εξαιτίας των κλάδων έντασης ΔΔΙ. Συνολικά, σχεδόν 7 εκατομμύρια θέσεις εργασίας που σχετίζονται με τα ΔΔΙ δημιουργούνται σε κράτη μέλη της ΕΕ από επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών, με το ποσοστό των εν λόγω θέσεων εργασίας σε κλάδους έντασης ΔΔΙ να υπερβαίνει σε ορισμένες χώρες το 30%.
- Οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ προσφέρουν σημαντικά υψηλότερες αμοιβές σε σχέση με άλλους κλάδους. Η μισθολογική διαφορά ανέρχεται σε πάνω από 41% σε σχέση με τους άλλους κλάδους. Αυτό συνάδει με το γεγονός ότι η προστιθέμενη αξία ανά εργαζόμενο είναι υψηλότερη στους κλάδους έντασης ΔΔΙ από ό,τι στους άλλους οικονομικούς κλάδους.
- Η σύγκριση των αποτελεσμάτων της παρούσας μελέτης με αυτήν του 2019 καταδεικνύει ότι, ακόμη και λαμβανομένης υπόψη της μεταβολής του καταλόγου των κλάδων έντασης ΔΔΙ, η σχετική συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ στην οικονομία της ΕΕ αυξήθηκε την περίοδο 2017-2019 (παρούσα μελέτη) σε σχέση με την περίοδο 2014-2016 (μελέτη του 2019).

---

<sup>1</sup> Λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2020, τα στοιχεία της παρούσας έκθεσης προέρχονται από την ΕΕ27 και, ως εκ τούτου, δεν είναι άμεσα συγκρίσιμα με τα στοιχεία προγενέστερων μελετών, οι οποίες αναφέρονταν στην ΕΕ28.

- Μεταξύ των κλάδων έντασης  $\Delta\Delta\iota$ , τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί η οικονομική βαρύτητα των κλάδων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη τεχνολογιών μετριασμού της κλιματικής αλλαγής (CCMT) και των κλάδων που σχετίζονται με τα «πράσινα σήματα». Οι κλάδοι έντασης στις CCMT και στα «πράσινα σήματα» αντιπροσώπευαν το 9,3% της απασχόλησης και το 14,0% του ΑΕΠ στην ΕΕ την περίοδο 2017–2019, καθώς και σημαντικό ποσοστό του εξωτερικού εμπορίου της ΕΕ.
- Παρουσιάζονται συγκρίσιμα αποτελέσματα σχετικά με τη συμβολή των κλάδων έντασης  $\Delta\Delta\iota$  στο ΑΕΠ και στην απασχόληση στην Ελβετία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ισλανδία και τη Νορβηγία. Η συμβολή των κλάδων έντασης  $\Delta\Delta\iota$  στην απασχόληση υπολειπόταν του μέσου όρου της ΕΕ στην Ελβετία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Νορβηγία και ήταν ίση με τον μέσο της ΕΕ στην Ισλανδία. Στη Νορβηγία, η συμβολή των κλάδων εντάσεως  $\Delta\Delta\iota$  στο ΑΕΠ ήταν υψηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ, όμως στις άλλες τρεις χώρες ήταν χαμηλότερη.

## b. Οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ στην οικονομία της ΕΕ

Ως κλάδοι έντασης ΔΔΙ ορίζονται<sup>2</sup> οι κλάδοι στους οποίους η κυριότητα<sup>3</sup> ΔΔΙ ανά εργαζόμενο υπερβαίνει τον αντίστοιχο μέσο όρο σε άλλους κλάδους ΔΔΙ. Αυτό σημαίνει, καταρχήν, ότι ένας κλάδος χαρακτηρίζεται ως κλάδος έντασης ΔΔΙ στην ΕΕ εφόσον ο αριθμός τουλάχιστον ενός από τα εξεταζόμενα ΔΔΙ ανά εργαζόμενο υπερβαίνει τον μέσο όρο του συνόλου των κλάδων που χρησιμοποιούν το ίδιο ΔΔΙ στην ΕΕ. Όπως φαίνεται στα κεφάλαια 3 και 4, οι κλάδοι αυτοί απαντούν κυρίως στους τομείς της μεταποίησης, της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών υπηρεσιών.

Ωστόσο, επισημαίνεται ότι οι περισσότεροι κλάδοι χρησιμοποιούν συχνά, ως έναν βαθμό, συνδυασμό δικαιωμάτων ΔΙ. Εστιάζοντας αποκλειστικά στους κλάδους έντασης ΔΔΙ, η παρούσα μελέτη εξετάζει το τμήμα εκείνο της ευρωπαϊκής οικονομίας στο οποίο η συμβολή των ΔΔΙ είναι η μεγαλύτερη<sup>4</sup>.

Η συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ στους δύο βασικούς οικονομικούς δείκτες, την απασχόληση και το παραγόμενο προϊόν, παρουσιάζεται συνοπτικά στους πίνακες 1 και 2<sup>5,6</sup>.

Οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ δημιούργησαν το 29,7% του συνόλου των θέσεων εργασίας στην ΕΕ την περίοδο 2017-2019, με το 21% να εντοπίζεται στους κλάδους έντασης εμπορικών σημάτων, το 13% στους κλάδους έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων, το 11% στους κλάδους έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, το 6% στους κλάδους έντασης πνευματικής ιδιοκτησίας και μικρότερα ποσοστά στους κλάδους έντασης ΓΕ και ΔΦΠ<sup>7</sup>. Κατά μέσο όρο, στη διάρκεια αυτής της περιόδου, πάνω από 61 εκατομμύρια Ευρωπαίοι απασχολήθηκαν στους κλάδους έντασης ΔΔΙ επί συνολικού αριθμού περίπου 207 εκατομμυρίων εργαζομένων. Πέραν της άμεσης συμβολής τους στην απασχόληση, οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ συμβάλλουν επίσης στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε άλλους κλάδους, οι οποίοι δεν είναι εντάσεως ΔΔΙ αλλά προμηθεύουν τους κλάδους εντάσεως ΔΔΙ με αγαθά και υπηρεσίες για τις διαδικασίες παραγωγής τους. Με βάση τους πίνακες εισροών-εκροών της ΕΕ<sup>8</sup>, οι οποίοι δημοσιεύονται από τη Eurostat, μπορεί να υπολογιστεί ο έμμεσος αυτός αντίκτυπος στην απασχόληση σε κλάδους εκτός του πεδίου των κλάδων έντασης ΔΔΙ. Συνυπολογίζοντας τον έμμεσο αντίκτυπο στην απασχόληση, ο συνολικός αριθμός των σχετικών με τα ΔΔΙ θέσεων εργασίας ανέρχεται σε σχεδόν 81 εκατομμύρια (39,4%).

<sup>2</sup> Βλ. κεφάλαιο 2 «Μεθοδολογία». Λόγω της ιδιαίτερης φύσης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, των ΓΕ και των ΔΦΠ, απαιτήθηκαν διαφορετικές προσεγγίσεις.

<sup>3</sup> Στην παρούσα έκθεση χρησιμοποιούνται αδιακρίτως οι όροι «χρήση ΔΔΙ» και «κυριότητα ΔΔΙ», που θα πρέπει να θεωρείται ότι αναφέρονται σε κυριότητα ΔΔΙ σε κάθε περίπτωση.

<sup>4</sup> Οι κλάδοι που προσδιορίζονται ως κλάδοι έντασης εμπορικών σημάτων στην παρούσα έκθεση αντιπροσωπεύουν το 73% των εμπορικών σημάτων της ΕΕ, οι κλάδοι έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων αντιπροσωπεύουν το 78% των καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων, οι κλάδοι έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας αντιπροσωπεύουν το 84% των ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και οι κλάδοι έντασης ΔΦΠ αντιπροσωπεύουν το 91% των κοινοτικών δικαιωμάτων επί φυτικών ποικιλιών που καταχωρίστηκαν κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

<sup>5</sup> Για να ελαχιστοποιείται ο αντίκτυπος των ελλείπων δεδομένων στις οικονομικές στατιστικές και να μην δίνεται υπερβολική έμφαση σε συγκεκριμένο έτος, οι οικονομικοί δείκτες υπολογίστηκαν βάσει του μέσου όρου για τα έτη 2017-2019 εξαιρουμένου του Ηνωμένου Βασιλείου, για το οποίο υπήρχαν διαθέσιμα δεδομένα μόνο για τα έτη 2017-2018.

<sup>6</sup> Επισημαίνεται ότι τα ποσοστά επί του ΑΕΠ και της απασχόλησης δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη τον βαθμό καινοτομίας μιας χώρας, αλλά τη σημασία των εν λόγω κλάδων για την οικονομία της.

<sup>7</sup> Η συνολική συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ είναι μικρότερη από το άθροισμα της συμβολής των επιμέρους κλάδων έντασης εμπορικών σημάτων, έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων, έντασης πνευματικής ιδιοκτησίας, έντασης ΔΦΠ και έντασης ΓΕ, καθόσον πολλοί κλάδοι χαρακτηρίζονται ως έντασης για περισσότερα από ένα δικαιώματα ΔΙ. Ωστόσο, η μεθοδολογία της μελέτης διασφαλίζει ότι η συμβολή του κάθε κλάδου δεν υπολογίζεται περισσότερες από μία φορές.

<sup>8</sup> Οι πίνακες εισροών-εκροών παρουσιάζουν τη ροή αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ όλων των κλάδων της οικονομίας.

Τα αποτελέσματα αυτά παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα 1, όπου γίνεται διάκριση μεταξύ άμεσης και έμμεσης απασχόλησης.

Πίνακας 1: Άμεση και έμμεση συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ στην απασχόληση, μέσος όρος 2017-2019, ΕΕ27

Κλάδοι έντασης ΔΔΙ	Απασχόληση (άμεση)	Ποσοστό απασχόλησης (άμεση)	Απασχόληση (άμεση και έμμεση)	Ποσοστό επί της συνολικής απασχόλησης (άμεση και έμμεση)
Έντασης εμπορικών σημάτων	43.606.597	21,1%	59.705.627	28,9%
Έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων	26.768.543	12,9%	40.142.839	19,4%
Έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	22.824.753	11,0%	36.076.680	17,4%
Έντασης πνευματικής ιδιοκτησίας	12.924.552	6,2%	16.917.340	8,2%
Έντασης ΓΕ*	μ/δ	μ/δ	μ/δ	μ/δ
Έντασης ΔΦΠ	1.933.519	0,9%	2.541.175	1,2%
Σύνολο κλάδων έντασης ΔΔΙ	61.499.614	29,7%	81.592.215	39,4%
<b>Σύνολο απασχόλησης ΕΕ</b>			<b>206.899.343</b>	

Δεν υπολογίζονται λόγω ελλιπών στοιχείων στις στατιστικές απασχόλησης στον γεωργικό τομέα (στατιστικές για τη διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων).

Σημείωση: Λόγω αλληλεπικαλύψεων στη χρήση των ΔΔΙ, το άθροισμα των στοιχείων για τους επιμέρους κλάδους έντασης ΔΔΙ υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο σύνολο των κλάδων έντασης ΔΔΙ.

Πέραν της απασχόλησης, οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ συνεισφέρουν στο οικονομικό προϊόν, όπως αυτό αποτυπώνεται ως ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ). Όπως φαίνεται στον πίνακα 2, συνολικά, σχεδόν το 47% του ΑΕΠ της ΕΕ παράγεται από τους κλάδους έντασης ΔΔΙ, με τους κλάδους έντασης εμπορικών σημάτων να καλύπτουν το 39%, τους κλάδους έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων το 16%, τους κλάδους έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας το 17%, τους κλάδους έντασης πνευματικής ιδιοκτησίας το 7% και τους κλάδους έντασης ΓΕ και ΔΦΠ μικρότερα ποσοστά. Στο κεφάλαιο 4 παρουσιάζεται αναλυτικότερα η συμβολή αυτών των κλάδων στις εθνικές οικονομίες των κρατών μελών της ΕΕ και των τεσσάρων χωρών εκτός της ΕΕ που συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα μελέτη.

Πίνακας 2: Συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ στο ΑΕΠ, μέσος όρος 2017–2019

Κλάδοι έντασης ΔΔΙ	Προστιθέμενη αξία / ΑΕΠ (εκατομμύρια ευρώ)	Ποσοστό επί του συνόλου ΑΕΠ ΕΕ
Έντασης εμπορικών σημάτων	5.217.903	38,5%
Έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων	2.101.305	15,5%
Έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	2.361.457	17,4%
Έντασης πνευματικής ιδιοκτησίας	934.176	6,9%
Έντασης ΓΕ	15.011	0,1%
Έντασης ΔΦΠ	187.774	1,4%
<b>Σύνολο κλάδων έντασης ΔΔΙ</b>	<b>6.375.796</b>	<b>47,1%</b>
Σύνολο ΑΕΠ της ΕΕ	13.541.581	

Σημείωση: Λόγω αλληλεπικαλύψεων στη χρήση των ΔΔΙ, το άθροισμα των στοιχείων για τους επιμέρους κλάδους έντασης ΔΔΙ υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο σύνολο των κλάδων έντασης ΔΔΙ.

Η σύγκριση των αποτελεσμάτων της παρούσας μελέτης με τα αντίστοιχα της μελέτης του 2019 δείχνει ότι η συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ στην οικονομία της ΕΕ ήταν υψηλότερη κατά την περίοδο 2017-2019 σε σχέση με την περίοδο 2014-2016. Ωστόσο, η σύγκριση περιπλέκεται από το γεγονός ότι η αντιστοίχιση δεδομένων για τον εντοπισμό των κλάδων έντασης ΔΔΙ επικαιροποιήθηκε ώστε να διασφαλισθεί ότι η παρούσα μελέτη αντικατοπτρίζει την τρέχουσα διάρθρωση της οικονομίας της ΕΕ, με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο αριθμός των εν λόγω κλάδων από 353 στη μελέτη του 2019 σε 357 στην παρούσα μελέτη<sup>9</sup>. Επιπλέον, η παρούσα μελέτη βασίζεται σε δεδομένα για την ΕΕ27, ενώ οι προγενέστερες μελέτες βασίστηκαν σε δεδομένα για την ΕΕ28. Στον πίνακα 3 τα στοιχεία από τις προγενέστερες μελέτες υπολογίστηκαν εκ νέου με τη χρήση των νέων ορισμών προκειμένου να καταδεικνύουν τις πραγματικές μεταβολές όσον αφορά τη συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ.

Πίνακας 3: Σύγκριση των βασικών αποτελεσμάτων: Μελέτες 2013, 2016, 2019 και 2022

Συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ (ΕΕ27)	Μελέτη 2013 (2008–2010)	Μελέτη 2016 (2011–2013)	Μελέτη 2019 (2014–2016)	Μελέτη 2022 (2017–2019)
Απασχόληση (άμεση)	28,6%	28,5%	28,9%	29,7%
ΑΕΠ	46,2%	46,1%	46,2%	47,1%
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	76,7%	78,4%	79,1%	80,1%

Η πρώτη στήλη παραθέτει τα αποτελέσματα της μελέτης του 2013 για την περίοδο 2008-2010. Η δεύτερη στήλη παραθέτει τα αποτελέσματα της μελέτης του 2016 (2011–2013). Η τρίτη στήλη παραθέτει τα αποτελέσματα της μελέτης του 2019 (2014–2016) και η τελευταία στήλη παραθέτει τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης (2017–2019). Όλα τα αποτελέσματα από τις προγενέστερες

<sup>9</sup> Μολονότι η καθαρή μεταβολή του αριθμού των κλάδων έντασης ΔΔΙ είναι μικρή, εντούτοις υποκρύπτει πιο σημαντικές μεικτές μεταβολές, όπως εξηγείται στο κεφάλαιο 2, υποσημείωση 38.



μελέτες έχουν υπολογιστεί εκ νέου για την ΕΕ27<sup>10</sup> με χρήση του ισχύοντος ορισμού των κλάδων έντασης ΔΔΙ. Αυτό σημαίνει ότι τα αποτελέσματα που παρατίθενται και στις τέσσερις στήλες είναι συγκρίσιμα.

Ως εκ τούτου, η συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ αυξήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου από το 2011 έως το 2019, ανεξαρτήτως του αν η μέτρηση έγινε βάσει του ΑΕΠ, της απασχόλησης ή του εξωτερικού εμπορίου. Ειδικότερα, η συμβολή των κλάδων αυτών στην απασχόληση αυξήθηκε κατά 1,1% κατά τη συγκεκριμένη περίοδο, ενώ η συμβολή στο ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,9%.

Δεδομένου ότι το 47,1% του ΑΕΠ (προστιθέμενη αξία) στην οικονομία και το 29,7% της απασχόλησης προέρχονται από τους κλάδους έντασης ΔΔΙ, η προστιθέμενη αξία ανά εργαζόμενο είναι υψηλότερη στους κλάδους έντασης ΔΔΙ από ό,τι στην υπόλοιπη οικονομία. Η οικονομική θεωρία υποστηρίζει ότι, *ceteris paribus*, οι κλάδοι στους οποίους ο μέσος εργαζόμενος παράγει περισσότερη προστιθέμενη αξία αμείβουν συνήθως τους εργαζομένους τους καλύτερα σε σχέση με άλλους κλάδους. Συνεπώς, είναι ενδιαφέρον να εξετάσουμε κατά πόσον αυτή η υψηλότερη προστιθέμενη αξία αντικατοπτρίζεται στις αμοιβές των εργαζομένων στους κλάδους έντασης ΔΔΙ.

Όπως φαίνεται στον πίνακα 4, οι μισθοί στους κλάδους έντασης ΔΔΙ είναι πράγματι υψηλότεροι σε σχέση με τους κλάδους εκτός του πεδίου των κλάδων έντασης ΔΔΙ. Οι μέσες εβδομαδιαίες αποδοχές στους κλάδους έντασης ΔΔΙ είναι 840 ευρώ έναντι 597 ευρώ για τους κλάδους εκτός του πεδίου των κλάδων έντασης ΔΔΙ – διαφορά της τάξης του 41%. Η «μισθολογική διαφορά» ανέρχεται σε 34% στους κλάδους έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων, σε 40% στους κλάδους έντασης εμπορικών σημάτων, σε 49% στους κλάδους έντασης πνευματικής ιδιοκτησίας και σε 65% στους κλάδους έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

Πίνακας 4: Δαπάνες προσωπικού στους κλάδους έντασης ΔΔΙ, μέσος όρος 2017–2019

Κλάδοι έντασης ΔΔΙ	Μέσο κόστος μισθοδοσίας (ευρώ ανά εβδομάδα)	Διαφορά (σε σύγκριση με κλάδους εκτός του πεδίου των κλάδων έντασης ΔΔΙ)
Έντασης εμπορικών σημάτων		40,4%
Έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων		34,4%
Έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας		65,0%
Έντασης πνευματικής ιδιοκτησίας		49,3%
Έντασης ΓΕ*	μ/δ	μ/δ
Έντασης ΔΦΠ	μ/δ	μ/δ
<b>Σύνολο κλάδων έντασης ΔΔΙ</b>		<b>40,7%</b>
<b>Κλάδοι εκτός του πεδίου των κλάδων έντασης ΔΔΙ</b>		

\* Δεν υπολογίζεται λόγω έλλειψης στατιστικών στοιχείων για τις αμοιβές στον γεωργικό τομέα.

<sup>10</sup> Ως ΕΕ27 νοούνται τα υφιστάμενα κράτη μέλη της ΕΕ. Ο ορισμός αυτός χρησιμοποιήθηκε για τον εκ νέου υπολογισμό όλων των προγενέστερων αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων της μελέτης του 2013.

Σε σύγκριση με την κατάσταση που αποτυπώνεται στην μελέτη του 2019, η «μισθολογική διαφορά» μειώθηκε ελαφρώς. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει την μεγαλύτερη αύξηση των μισθών στους κλάδους εκτός του πεδίου των κλάδων έντασης ΔΔΙ κατά τις περιόδους 2014–2016 και 2017–2019, σε συνδυασμό με τον αντίκτυπο της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ (στο Ηνωμένο Βασίλειο ο μέσος μισθός στους κλάδους εκτός του πεδίου των κλάδων έντασης ΔΔΙ, μετρούμενος σε ευρώ, μειώθηκε κατά την ίδια περίοδο και, ως εκ τούτου, η μετάβαση από την ΕΕ28 στην ΕΕ27 μειώνει τη «μισθολογική διαφορά» που συνδέεται με τους κλάδους έντασης ΔΔΙ, *ceteris paribus*). Ωστόσο, το πρότυπο που διαπιστώθηκε από τις προγενέστερες μελέτες εξακολουθεί να παραμένει σε ισχύ, με τους κλάδους έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και τους κλάδους έντασης πνευματικής ιδιοκτησίας να παράγουν τις υψηλότερες «μισθολογικές διαφορές».

Εξετάστηκε επίσης ο ρόλος των κλάδων έντασης ΔΔΙ στο εξωτερικό εμπόριο της ΕΕ. Ο κύριος όγκος του εμπορίου της ΕΕ αφορά τους κλάδους έντασης ΔΔΙ – στοιχείο που, εκ πρώτης όψεως, ενδέχεται να προκαλεί κάποια έκπληξη. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι ακόμη και ορισμένοι κλάδοι που παράγουν βασικά εμπορεύματα, όπως η ενέργεια, είναι κλάδοι έντασης ΔΔΙ<sup>11</sup>, ενώ πολλές δραστηριότητες εκτός του πεδίου των δραστηριοτήτων έντασης ΔΔΙ αφορούν επίσης μη εμπορεύσιμα αγαθά<sup>12</sup>. Ως εκ τούτου, το 93% των εισαγωγών αγαθών αφορά προϊόντα κλάδων έντασης ΔΔΙ, ενώ ακόμη υψηλότερο είναι το ποσοστό που αντιπροσωπεύουν οι κλάδοι αυτοί στον τομέα των εξαγωγών αγαθών της ΕΕ, το οποίο ανέρχεται στο 95,3%. Όσον αφορά το εμπόριο υπηρεσιών, το μερίδιο των κλάδων έντασης ΔΔΙ είναι μικρότερο, με τις εισαγωγές και τις εξαγωγές να αντιπροσωπεύουν το 48% και το 41% του συνόλου των εισαγωγών και εξαγωγών υπηρεσιών αντίστοιχα. Συνυπολογίζοντας το εμπόριο αγαθών και το εμπόριο υπηρεσιών, την περίοδο 2017–2019 το 80,5% των εισαγωγών της ΕΕ και το 80,1% των εξαγωγών της ΕΕ προήλθε από κλάδους έντασης ΔΔΙ.

Την περίοδο 2017–2019, η ΕΕ ως σύνολο είχε μέσο συνολικό εμπορικό πλεόνασμα σχεδόν 294 δισεκατομμυρίων ευρώ, ή 2,2% του ΑΕΠ. Το εμπορικό πλεόνασμα στους κλάδους έντασης ΔΔΙ ανήλθε στα 224 δισεκατομμύρια ευρώ, συμβάλλοντας άνω των τριών τετάρτων στο συνολικό εμπορικό πλεόνασμα της ΕΕ. Το πλεόνασμα αυτό προήλθε κυρίως από κλάδους έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και κλάδους έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων, οι οποίοι αντιστάθμισαν τα μικρά ελλείμματα στους κλάδους έντασης εμπορικών σημάτων, πνευματικής ιδιοκτησίας και ΔΦΠ.

Ο πίνακας 5 παρουσιάζει συνοπτικά τον όγκο συναλλαγών στους κλάδους έντασης ΔΔΙ με βάση τα δεδομένα της περιόδου 2017–2019<sup>13</sup>.

<sup>11</sup> Η κλάση NACE 0610 (*Αντληση αργού πετρελαίου*) αφορά στον τομέα έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και έντασης εμπορικών σημάτων.

<sup>12</sup> Για παράδειγμα, κλάδοι παροχής υπηρεσιών, όπως εκείνοι που περιλαμβάνονται στον κλάδο 86 της ταξινόμησης NACE (*Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας*) και στον κλάδο 96 (*Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών*). Αυτές οι υπηρεσίες καταναλώνονται συνήθως στον τόπο παραγωγής τους.

<sup>13</sup> Όπως και στην περίπτωση των υπολογισμών για την απασχόληση και το ΑΕΠ, το άθροισμα των αριθμητικών στοιχείων για τα επιμέρους ΔΔΙ δεν ισούται με τον αριθμό που αντιστοιχεί στο σύνολο των κλάδων έντασης ΔΔΙ, καθώς πολλοί κλάδοι χαρακτηρίζονται ως κλάδοι έντασης για περισσότερα από ένα ΔΔΙ. Ωστόσο, η μεθοδολογία της μελέτης διασφαλίζει ότι η συμβολή του κάθε κλάδου δεν υπολογίζεται περισσότερες από μία φορές.

Πίνακας 5: Εξωτερικό εμπόριο της ΕΕ στους κλάδους έντασης ΔΔΙ, μέσος όρος 2017–2019

Κλάδοι έντασης ΔΔΙ	Εξαγωγές (εκατομμύρια ευρώ)	Εισαγωγές (εκατομμύρια ευρώ)	Καθαρές εξαγωγές (εκατομμύρια ευρώ)
Έντασης εμπορικών σημάτων	1.547.270	1.551.618	-4.348
Έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων	1.232.068	1.014.158	217.910
Έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	1.559.811	1.341.864	217.947
Έντασης πνευματικής ιδιοκτησίας	229.082	249.340	-20.258
Έντασης ΓΕ*	13.126	1.769	11.357
Έντασης ΔΦΠ	43.248	50.743	-7.495
Σύνολο κλάδων έντασης ΔΔΙ	2.163.517	1.939.655	223.862
<b>Συνολικό εμπόριο ΕΕ</b>	<b>2.701.959</b>	<b>2.408.212</b>	<b>293.747</b>

\* Μόνο αγαθά.

Σημείωση: Λόγω αλληλεπικαλύψεων στη χρήση των ΔΔΙ, το άθροισμα των στοιχείων για τους επιμέρους κλάδους έντασης ΔΔΙ υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο σύνολο των κλάδων έντασης ΔΔΙ.

Εκτός του ότι αντιπροσωπεύουν μεγάλο ποσοστό του εμπορίου της ΕΕ με τον υπόλοιπο κόσμο, οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ αντιπροσωπεύουν επίσης ένα υψηλό και αυξανόμενο ποσοστό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Κατά τη δεκαετία μεταξύ της περιόδου 2008–10 και της περιόδου 2017–19, το εσωτερικό εμπόριο στο πλαίσιο της ΕΕ αυξήθηκε κατά 38%, ενώ οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές των κλάδων έντασης ΔΔΙ αυξήθηκαν κατά 46%. Ως εκ τούτου, οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ αποτελούν σημαντικό στοιχείο της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ.

Ως σημαντικοί κινητήριοι μοχλοί του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ παράγουν ένα σύνολο ενδοκοινοτικών συναλλαγών που υπερβαίνει το σύνολο των εξαγωγών τους εκτός της ΕΕ. Συνυπολογίζοντας το εμπόριο αγαθών και το εμπόριο υπηρεσιών, την περίοδο 2017–2019, το 75,9% των ενδοκοινοτικών συναλλαγών προήλθε από κλάδους έντασης ΔΔΙ. Ο αντίκτυπος αυτός οφείλεται κυρίως στο διασυνοριακό εμπόριο αγαθών, το 85% του οποίου πραγματοποιείται από κλάδους έντασης ΔΔΙ. Ο αντίκτυπος αυτών των κλάδων στο ενδοκοινοτικό εμπόριο υπηρεσιών είναι μικρότερος, πλην όμως σημαντικός, καθώς αντιπροσωπεύει το 36% των συνολικών ενδοκοινοτικών εξαγωγών υπηρεσιών, οι οποίες πραγματοποιούνται κυρίως από κλάδους έντασης εμπορικών σημάτων (32%).

Πίνακας 6: Ενδοκοινοτικές συναλλαγές στους κλάδους έντασης ΔΔΙ, μέσος όρος 2017–2019

Κλάδοι έντασης ΔΔΙ	Ενδοκοινοτικές συναλλαγές	Ποσοστό επί του συνόλου των ενδοκοινοτικών συναλλαγών
Έντασης εμπορικών σημάτων	1.942.032	53,0%
Έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων	1.802.177	49,2%
Έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	2.044.794	55,8%
<b>Σύνολο κλάδων έντασης ΔΔΙ</b>	<b>2.781.639</b>	<b>75,9%</b>

Μια πιο προσεκτική ματιά στη δραστηριότητα των κλάδων έντασης ΔΔΙ στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς της ΕΕ αποκαλύπτει ένα είδος καταμερισμού της εργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Χώρες όπως η Αυστρία, η Γερμανία, η Δανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα και η Σουηδία βρίσκονται πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ όσον αφορά τη δημιουργία ΔΔΙ ανά εργαζόμενο. Όμως στις χώρες αυτές οι επιχειρήσεις που δημιουργούν ΔΙ αξιοποιούν τις δυνατότητες που παρέχει η ενιαία αγορά και συχνά εγκαθιστούν τις παραγωγικές τους μονάδες σε άλλα κράτη μέλη με γνώμονα το κόστος, την εμπορική προώθηση και άλλες επιχειρηματικές προτεραιότητες.

Ως εκ τούτου, οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ στη Ρουμανία, την Εσθονία, την Τσεχική Δημοκρατία, την Ουγγαρία, την Πολωνία, τη Σλοβακία και το Λουξεμβούργο παρουσιάζουν το υψηλότερο ποσοστό θέσεων απασχόλησης που αποδίδονται σε επιχειρήσεις με έδρα σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Όπως προκύπτει από τον πίνακα 7, συνολικά, το 21,6% των θέσεων απασχόλησης στους κλάδους έντασης ΔΔΙ της ΕΕ είναι θέσεις σε θυγατρικές αλλοδαπών επιχειρήσεων, η πλειονότητα των οποίων εδρεύει σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ. Μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, μόνο στην Κύπρο, στην Ιρλανδία και στις Κάτω Χώρες επιχειρήσεις από χώρες εκτός ΕΕ δημιουργούν περισσότερες θέσεις απασχόλησης από ό,τι οι επιχειρήσεις από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Συνολικά, οι επιχειρήσεις με έδρα σε κάποιο κράτος μέλος της ΕΕ27 δημιούργησαν σχεδόν 6,8 εκατομμύρια θέσεις απασχόλησης σε κλάδους έντασης ΔΔΙ σε άλλα κράτη μέλη.

Πίνακας 7: Ποσοστό απασχόλησης στους κλάδους έντασης ΔΔΙ που αποδίδεται σε αλλοδαπές επιχειρήσεις 2017-2019, μέσος όρος ΕΕ

Κλάδοι έντασης ΔΔΙ	Ποσοστό ΕΕ	Ποσοστό εκτός ΕΕ	Συνολικό μη εγχώριο ποσοστό
Έντασης εμπορικών σημάτων	11,2%	9,2%	20,4%
Έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων	14,4%	10,2%	24,6%
Έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	15,9%	12,5%	28,4%
<b>Σύνολο κλάδων έντασης ΔΔΙ</b>	<b>12,3%</b>	<b>9,3%</b>	<b>21,6%</b>

\* Λόγω περιορισμένων στοιχείων, δεν ήταν δυνατόν να διαχωριστεί η δημιουργία θέσεων απασχόλησης στο Ηνωμένο Βασίλειο από επιχειρήσεις με έδρα στην ΕΕ και οι θέσεις απασχόλησης που δημιουργήθηκαν σε κράτη μέλη της ΕΕ από επιχειρήσεις με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Κατά συνέπεια, αντίθετα με την υπόλοιπη έκθεση, τα ποσοστά που παρατίθενται στον παρόντα πίνακα αναφέρονται στην ΕΕ28 ως είχε πριν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ.

Σημείωση: Ως «αλλοδαπή» επιχείρηση νοείται η επιχείρηση που η έδρα της ή τα όργανα ελέγχου είναι εγκατεστημένη/-α σε άλλη χώρα.

Τέλος, στοιχεία για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και για τα εμπορικά σήματα χρησιμοποιήθηκαν για τον εντοπισμό των κλάδων έντασης ΔΔΙ που διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στη βιώσιμη καινοτομία. Συνολικά, το 2019 σχεδόν μία στις δέκα αιτήσεις ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας από αιτούντες από την ΕΕ σχετιζόταν με τεχνολογίες μετριασμού της κλιματικής αλλαγής (CCMT) που αποσκοπούσαν στη μείωση ή την πρόληψη των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου<sup>14</sup>. Τα «πράσινα σήματα»<sup>15</sup> που κατατέθηκαν από επιχειρήσεις με έδρα στην ΕΕ αντιπροσωπεύουν παρόμοιο ποσοστό επί του συνόλου των αιτήσεων σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2021. Οι CCMT και τα πράσινα προϊόντα θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη του στόχου που καθορίζεται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία – μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη – και οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις συγκαταλέγονται μεταξύ των πρωτοπόρων σε αυτές τις τεχνολογίες και τα προϊόντα σε παγκόσμιο επίπεδο.

Συνολικά, εντοπίστηκαν 110 κλάσεις NACE που είναι είτε έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στον τομέα των CCMT είτε έντασης εμπορικών σημάτων στον τομέα των πράσινων προϊόντων, πολλές δε από αυτές συνδέονται με τους κλάδους της ενέργειας και των μεταφορών. Οι δύο αυτοί κλάδοι αντιπροσωπεύουν ποσοστό 9,3% της απασχόλησης και 14,0% του παραγόμενου οικονομικού προϊόντος της ΕΕ, ενώ η συμβολή τους αυξήθηκε την περασμένη δεκαετία. Οι εργαζόμενοι στους κλάδους αυτούς λαμβάνουν επίσης πολύ υψηλότερους μισθούς από τους εργαζόμενους σε άλλους κλάδους. Ανερχόμενη με ποσοστό 60,7% σε σύγκριση με τους κλάδους εκτός του πεδίου των κλάδων έντασης ΔΔΙ, η «μισθολογική διαφορά» στους κλάδους που συμβάλλουν στη βιώσιμη καινοτομία υπερβαίνει επίσης κατά 50% τους κλάδους έντασης ΔΔΙ εν γένει (40,7%). Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται από τους κλάδους αυτούς σημείωσαν επίσης σημαντική αύξηση, από τα 714 δισεκατομμύρια ευρώ της περιόδου 2008–2010 στα 1 078 δισεκατομμύρια

<sup>14</sup> Ο εντοπισμός των CCMT έγινε με βάση το σύστημα επισήμανσης Y02/Y04S του ΕΓΔΕ, το οποίο αποτελεί τμήμα του συνεργατικού συστήματος ταξινόμησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (CPC). Το σύστημα καταγράφει επιλεγμένες τεχνολογίες για τον έλεγχο, τον περιορισμό ή την πρόληψη ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου του Κιότο και της συμφωνίας των Παρισίων. Περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, τεχνολογίες που συμβάλλουν στον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τα οποία συνδέονται με την παραγωγή, τη μεταφορά ή τη διανομή ενέργειας, τεχνολογίες οι οποίες επιτρέπουν τη δέσμευση, την αποθήκευση, την παγίδευση ή την απομάκρυνση των αερίων του θερμοκηπίου, καθώς και τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας που αποσκοπούν στη μείωση της δικής τους κατανάλωσης ενέργειας.

<sup>15</sup> Βλ. υποσημείωση 6.

ευρώ, ή 39,9% του συνόλου των εξαγωγών της ΕΕ, κατά την περίοδο 2017–2019. Οι σχετικές εισαγωγές αυξήθηκαν επίσης, όμως με βραδύτερο ρυθμό, από τα 782 δισεκατομμύρια ευρώ την περίοδο 2008–2010 στα 1 042 δισεκατομμύρια ευρώ, ή 43,3% των εισαγωγών της ΕΕ, την περίοδο 2017–2019, μεταβάλλοντας το εμπορικό έλλειμμα της ΕΕ σε εμπορικό πλεόνασμα κατά την πλέον πρόσφατη περίοδο. Αυτό σημαίνει ότι οι κλάδοι αυτοί προσδίδουν ιδιαίτερη δυναμική στην οικονομία της ΕΕ.

Καθώς τα στοιχεία αυτά αντιπροσωπεύουν ένα υποσύνολο των κλάδων έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και των κλάδων έντασης εμπορικών σημάτων, περιλαμβάνονται ήδη στα συνολικά στοιχεία που παρουσιάζονται στους πίνακες 1-5.

Πίνακας 8: Συμβολή των κλάδων έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας του τομέα των CCMT και των κλάδων έντασης εμπορικών σημάτων του τομέα των πράσινων προϊόντων στην απασχόληση, στο ΑΕΠ και στο εμπόριο της ΕΕ, 2017–2019

Ποσοστό απασχόλησης (άμεση)	Ποσοστό επί του ΑΕΠ της ΕΕ	Ποσοστό επί των εξαγωγών της ΕΕ	Ποσοστό επί των εισαγωγών της ΕΕ	Εμπορικό ισοζύγιο της ΕΕ (εκατομμύρια ευρώ)
9,3%	14,0%	39,9%	43,3%	36.539

### γ. Οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ στις οικονομίες της Ισλανδίας, της Νορβηγίας, της Ελβετίας και του Ηνωμένου Βασιλείου

Εκτός από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, η μελέτη περιλαμβάνει επίσης τα κύρια αποτελέσματα για τις χώρες της ΕΖΕΣ, ήτοι την Ισλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία και το Ηνωμένο Βασίλειο<sup>16</sup>. Η συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ στην απασχόληση και στο ΑΕΠ των εν λόγω χωρών παρουσιάζεται στον πίνακα 9. Προς διευκόλυνση της σύγκρισης παρατίθεται και ο μέσος όρος της ΕΕ.

Η συμβολή των κλάδων εντάσεως ΔΔΙ στο ΑΕΠ είναι υψηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ στη Νορβηγία, ενώ στις άλλες τρεις χώρες είναι χαμηλότερη. Η συμβολή των κλάδων αυτών στην απασχόληση είναι ίση με τον μέσο όρο της ΕΕ στην Ισλανδία, ενώ στη Νορβηγία, την Ελβετία και το Ηνωμένο Βασίλειο είναι χαμηλότερη.

<sup>16</sup> Ο υπολογισμός της συμβολής των κλάδων έντασης ΔΔΙ στην Ισλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία και το Ηνωμένο Βασίλειο βασίστηκε στην παραδοχή ότι οι κλάδοι έντασης ΔΔΙ στην ΕΕ είναι κλάδοι έντασης ΔΔΙ και στις χώρες αυτές. Επιπλέον, λόγω έλλειψης δεδομένων, δεν ήταν δυνατόν να υπολογιστεί η συμβολή των κλάδων έντασης ΓΕ στις χώρες αυτές.

Πίνακας 9: Συμβολή των κλάδων έντασης ΔΔΙ στην απασχόληση και στο ΑΕΠ των χωρών της ΕΖΕΣ και του Ηνωμένου Βασιλείου, μέσος όρος 2017-2019 <sup>17</sup>

Κλάδοι έντασης ΔΔΙ	Απασχόληση (άμεση)	Ποσοστό επί της συνολικής απασχόλησης (άμεσης)	ΑΕΠ (εκατομμύρια ευρώ)	Ποσοστό επί του ΑΕΠ
Έντασης εμπορικών σημάτων				
IS	46.654	23,3%	7.266	32,9%
Όχι	533.340	19,1%	158.684	43,9%
CH	1.053.631	20,8%	214.259	33,8%
Ηνωμένο Βασίλειο	7.012.803	21,6%	1.008.365	41,4%
Έντασης σχεδίων και υποδειγμάτων				
IS	16.989	8,5%	1.733	7,8%
Όχι	216.148	7,7%	24.067	6,7%
CH	577.542	11,4%	118.995	18,8%
Ηνωμένο Βασίλειο	2.967.795	9,2%	246.036	10,1%
Έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας				
IS	12.698	6,3%	1.967	8,9%
Όχι	263.756	9,4%	91.836	25,4%
CH	594.315	11,7%	140.398	22,2%
Ηνωμένο Βασίλειο	2.623.181	8,1%	300.064	12,3%
Έντασης πνευματικής ιδιοκτησίας				
IS	17.438	8,7%	1.395	6,3%
Όχι	182.693	6,5%	19.858	5,5%
CH	312.236	6,2%	39.129	6,2%
Ηνωμένο Βασίλειο	2.449.623	7,6%	215.395	8,8%
Έντασης ΔΦΠ				
IS	959	0,5%	192	0,9%
Όχι	15.463	0,6%	2.395	0,7%
CH	44.178	0,9%	8.780	1,4%
Ηνωμένο Βασίλειο	188.373	0,6%	22.513	0,9%
<b>Σύνολο κλάδων έντασης ΔΔΙ</b>				
<b>IS</b>	<b>59.641</b>	<b>29,7%</b>	<b>8.244</b>	<b>37,2%</b>
<b>Όχι</b>	<b>731.005</b>	<b>26,2%</b>	<b>176.447</b>	<b>48,8%</b>
<b>CH</b>	<b>1.425.471</b>	<b>28,2%</b>	<b>253.744</b>	<b>40,1%</b>
<b>Ηνωμένο Βασίλειο</b>	<b>9.218.008</b>	<b>28,4%</b>	<b>1.140.505</b>	<b>46,8%</b>
<b>Σύνολο κλάδων έντασης ΔΔΙ (ΕΕ)</b>		<b>29,7%</b>		<b>47,1%</b>

Σημείωση: Λόγω αλληλεπικαλύψεων στη χρήση των ΔΔΙ, το άθροισμα των στοιχείων για τους επιμέρους κλάδους έντασης ΔΔΙ υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο σύνολο των κλάδων έντασης ΔΔΙ.

<sup>17</sup> Τα στοιχεία για το Ηνωμένο Βασίλειο αναφέρονται στην περίοδο 2017–2018.

#### d. Μεθοδολογία και δεδομένα

Η βασική μεθοδολογία της παρούσας μελέτης είναι όμοια με εκείνη των προηγούμενων μελετών. Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλιστεί η αυτοτέλεια της παρούσας έκθεσης, ένα μεγάλο μέρος της, ιδίως το κεφάλαιο 2 και το προσάρτημα 8, είναι αφιερωμένο στην τεκμηρίωση της μεθοδολογίας.

Ο υπολογισμός των αριθμητικών στοιχείων για τα εμπορικά σήματα, τα σχέδια και υποδείγματα, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και τα ΔΦΠ ανά εργαζόμενο πραγματοποιήθηκε για κάθε κλάδο με τη χρήση στοιχείων από τα μητρώα του EUIPO και του ΕΓΔΕ, σε συνδυασμό με οικονομικά στοιχεία από άλλες πηγές. Οι κλάδοι που υπερέβησαν τον μέσο όρο με βάση το μέτρο αυτό θεωρήθηκε ότι είναι έντασης ΔΔΙ. Ο υπολογισμός αυτός έγινε σε επίπεδο ΕΕ χωρίς να ληφθούν υπόψη οι εθνικές αιτήσεις των επιχειρήσεων στη βάση δεδομένων. Αυτή η προσέγγιση, η οποία ήταν εν μέρει απαραίτητη λόγω των περιορισμένων δεδομένων, δικαιολογείται, παρά ταύτα, με βάση την παραδοχή ότι ένας κλάδος που ορίζεται ως κλάδος έντασης ΔΔΙ σύμφωνα με την καταχώριση των ΔΔΙ του κλάδου σε επίπεδο ΕΕ θεωρείται επίσης κλάδος έντασης ΔΔΙ εάν συμπεριληφθούν και τα εθνικά ΔΔΙ ανά εργαζόμενο. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των ΓΕ, χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικές μέθοδοι για τον προσδιορισμό των τομέων που χρησιμοποιούν εντατικά τα εν λόγω ΔΔΙ, όπως εξηγείται στο κεφάλαιο 2.

Μια βασική παραδοχή της μεθοδολογίας είναι ότι ο βαθμός στον οποίο ένας κλάδος κάνει εντατική χρήση ΔΔΙ αποτελεί εγγενές χαρακτηριστικό του συγκεκριμένου κλάδου, ανεξαρτήτως τόπου.<sup>18</sup> Αυτό που προσμετράται κατά την αξιολόγηση της συμβολής κάθε κλάδου στην οικονομία είναι οι θέσεις εργασίας και το ΑΕΠ που αυτός παράγει σε κάθε κράτος μέλος και στην ΕΕ, και όχι η προέλευση του υποκείμενου ΔΔΙ.

Για παράδειγμα, εάν μια αυτοκινητοβιομηχανία που εδρεύει στη χώρα Α κατασκευάσει μια μονάδα συναρμολόγησης στη χώρα Β, τότε οι θέσεις εργασίας και η προστιθέμενη αξία που δημιουργείται συσσωρεύονται στην οικονομία της χώρας Β. Ως εκ τούτου, δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με τον βαθμό καινοτομίας μιας συγκεκριμένης χώρας μόνο βάσει της συμβολής των κλάδων έντασης ΔΔΙ σε επίπεδο χώρας. Στο εν λόγω παράδειγμα, η μεγαλύτερη συμβολή των κλάδων έντασης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στη χώρα Β είναι αποτέλεσμα των αποφάσεων σχετικά με τον τόπο εγκατάστασης της μονάδας παραγωγής των οχημάτων, αλλά η υποκείμενη έρευνα και ανάπτυξη θα μπορούσε να έχει γίνει στη χώρα Α ή ακόμα και σε οποιαδήποτε άλλη χώρα.

Για να αποσαφηνιστεί κάπως αυτό το ζήτημα, το κεφάλαιο 5 υποδεικνύει τις χώρες από τις οποίες προέρχονται τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα σχέδια και υποδείγματα και τα ΔΦΠ στη βάση δεδομένων που χρησιμοποιήθηκε για την εν λόγω μελέτη και παραθέτει στατιστικές σχετικά με το ποσοστό των θέσεων εργασίας στους κλάδους έντασης ΔΔΙ σε κάθε κράτος μέλος, οι οποίες δημιουργούνται σε επιχειρήσεις που εδρεύουν σε άλλα κράτη μέλη ή εκτός ΕΕ. Η ικανότητα ενός κράτους μέλους να καινοτομεί ενώ παράγει τα σχετικά προϊόντα σε άλλο κράτος μέλος αποτελεί μία ακόμη ένδειξη της σημασίας των ΔΔΙ για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ.

---

<sup>18</sup> Εξαίρεση αποτελεί ο κλάδος των ΓΕ, ο οποίος αναλύεται ανά χώρα.



Η πλήρης έκθεση είναι διαθέσιμη προς μεταφόρτωση στη διεύθυνση  
[www.epo.org/ipr-intensive-industries](http://www.epo.org/ipr-intensive-industries)  
[www.euipo.europa.eu/ipcontribution](http://www.euipo.europa.eu/ipcontribution)

Δημοσίευση και επιμέλεια από το ΕΓΔΕ και το EUIPO  
Μόναχο (Γερμανία) και Αλικάντε (Ισπανία)Ε